

TUTKIMUS: YKSITYISHENKILÖIDEN IDENTITEETTIVARKAUDET SUOMESSA

760 000 suomalaista identiteetti-
varkausyrityksen kohteena viimeisen
vuoden aikana

KEVÄT 2021

Research & Consulting

MySafety on paikallisesti palveleva ihmisen ja yrityksen turva verkon rikoksia vastaan. Tarjoamme Suomen kattavimmat vakuutuspalvelut verkossa tapahtuvien rikosten ennaltaehkäisyyn ja seurausten minimoimiseen. Toimipisteemme sijaitsevat Helsingin Vallilassa ja Kuopiossa ja asiakkaitamme palvelee noin 50 asiantuntijaa. Konsernin pääkonttori on Ruotsissa, jossa yritys on toiminut vuodesta 1999. Suomessa olemme toimineet vuodesta 2008. Lisätietoa osoitteesta mysafety.fi.

SISÄLLYS

PÄÄKIRJOITUS

Koronavuosi kasvatti suomalaisten muskeleita identiteettivarkauksia vastaan.....4

TUTKIMUSTULOKSET

45 000 suomalaista joutunut identiteettivarkauden uhriksi.....6

Identiteettivarkausyriyten määrä kasvaa8

Vargaat tekivät ostoksia väärällä henkilöllisyydellä10

ASIAANTUNTIJAN SUUSTA

Suomalaiset eivät miellä identiteettivarkautta rikokseksi

– tämä vaikuttaa avun hakemiseen14

TUTKIMUSTULOKSET

Rahallinen menetys yleisin vahinko18

Identiteettivarkauden pelätään johtavan valeostoihin20

Tietoturvasta huolehtiminen parantunut20

Henkilötietoja kalastellaan useimmiten sähköpostitse22

Yli puolet huolissaan identiteettivarkauksista22

Identiteettivarkauksista kaivataan lisätietoa24

ASIAANTUNTIJAN SUUSTA

Tiukka tietoturva suojaa identiteettiä.....26

TUTKIMUKSESTA:

Kyselytutkimus toteutettiin 1 000 henkilön otoksella, joka vastaa suomalaista aikuisväestöä (18 v. +).

Tiedonkeruu-aika oli 12.–22. helmikuuta 2021 ja menetelmä valtakunnallinen kuluttajaneeli. Tutkimuksen otos painottui iän, sukupuolen ja maakunnan mukaan vastaamaan suomalaista väestöä valtakunnallisesti.

Tutkimuksen virhemarginaali on +/- 3,2 prosenttiyksikköä. Tutkimuksen toteutti IRO Research.

KORONAVUOSI KASVATTI SUOMALAISTEN MUSKELEITA IDENTITEETTIVARKAUKSIA VASTAAN

Vakuutuspalveluyritys mySafety on jo useamman vuoden ajan tutkinut suomalaisten suhtautumista identiteettivarkauksiin.

Nyt käsissäsi on edellistä kahtatoista kuukautta koskeva tuorein tutkimuksemme.

Sen tulokset kertovat paitsi myönteisestä kehityksestä, myös epätoivosta ja luottamuspulasta.

Tuloksissa myönteistä on ehdottomasti se, ettei identiteettivarkauden uhrien määrä ole kasvanut edellisvuodesta. Kyselytutkimuksemme mukaan prosentti suomalaisista joutui identiteettivarkauden uhriksi viime vuoden aikana. Luku on toki liikaa, mutta kasvu on taitunut.

Sen sijaan kielteistä on se, että peräti 760 000 suomalaista on joutunut identiteettirikosyrityksen kohteeksi edellisen 12 kuukauden aikana. Luku vastaa 17 prosenttia suomalaisesta aikuisväestöstä ja osoittaa selvää kasvua toissa vuoteen verrattuna.

Samalla lukujen suhde kertoo, että suomalaisten kyky suojautua identiteettivarkauksilta on kohentunut. Tutkimuksemme mukaan peräti 24 prosenttia

suomalaisista on alkanut vuoden aikana käyttää kaksinkertaista tunnistusta, 23 prosenttia on ottanut tavaksi vaihtaa säännöllisesti salasanan ja 22 prosenttia on aloittanut vahvojen salasanojen käytön. Kaikki nämä toimet kasvattavat merkittävästi muskeleitamme identiteettirikollisia vastaan, mistä olen kovasti iloinen.

Jotta suojakilpemme vahvistuisi entisestään, meidän tulee lisätä luottamustamme viranomaisiin identiteettirikosten ratkaisijoina. On kovin huolestuttavaa, että peräti 62 prosenttia identiteettivarkauden kohteeksi joutuneista ei tapauksen havaittuaan ole tutkimuksemme mukaan ollut kenenkään yhteydessä ja viidennes kokee, ettei ole saanut lainkaan apua, kun identiteetti on vuotanut rikollisille. Luvut ovat aivan liian korkeita.

On hyvä muistaa, että rikosilmoituksen tekemättä jättäminen tuo mukanaan kerrannaisvaikutuksia. Se estää ilmiön asianmukaisen tilastoinnin, mikä vaikeuttaa viranomaisten kykyä nähdä kokonaiskuva ilmiön ympäriltä. Lisäksi se on ongelmasiksi, että juuri heillä, viranomaisilla, on vaikutusvaltaa lainsäädännön kehittämiseen turvallisen internetin takaamiseksi.

Tutustu mySafetyn vuoden 2020 identiteettivarkaututkimukseen.

Identiteettivarkaudet voidaan saada kuriin vain yhteistyöllä viranomaisten kanssa.

Tämän vuoden raportti on tuhtia luettavaa. Se myös eroaa hieman edellisvuodesta. Nyt raportissa on mukana kaksi asiantuntija-artikkelia, jotka auttavat meitä kaikkia ymmärtämään taustat tutkimustulosten takana entistä paremmin.

Niclas Fagerlund
Toimitusjohtaja
MySafety

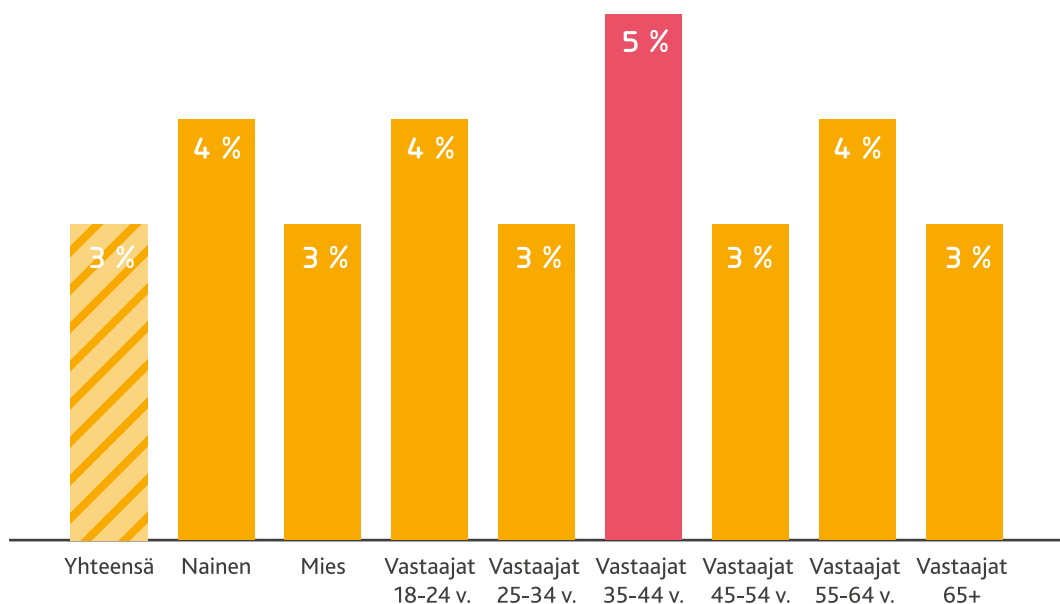
JOUDUITKO IDENTITEETTI- VARKAUDEN UHRIKSI EDELLISEN 12 KUUKAUDEN AIKANA?

Tutkimuksen mukaan prosentti suomalaisista joutui identiteettivarkauden uhriksi edellisen vuoden aikana. Se vastaa noin 45 000 suomalaista.

Uhrit edustavat tasaisesti sekä miehiä että naisia, eikä ikäryhmissäkään ole erityisiä painotuksia. Uhriksi joutuminen ei näin katso sukupuolta, ikää, paikkakuntaa tai muuta muuttujaa.

Tutkimuksessa kysyttiin myös sitä, tietävätkö suomalaiset jonkun, joka on joutunut identiteettivarkauden uhriksi. Tämä luku ei ollut muuttunut toissa vuodesta.

Identiteettivarkauden uhriksi joutuneiden osuus suomalaisista

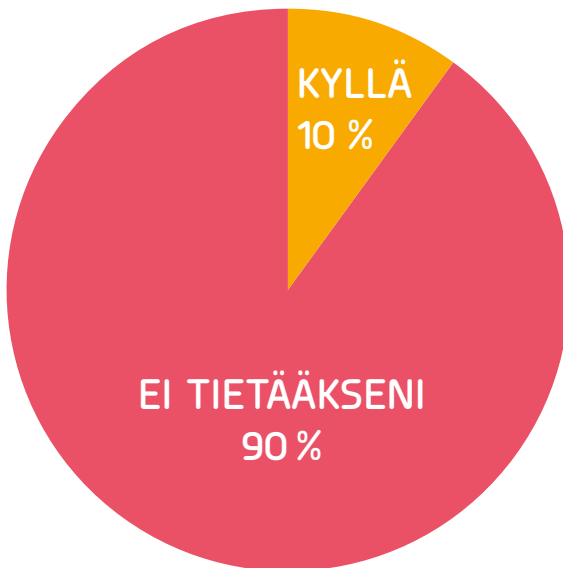

”MINUN SÄHKÖPOSTIOSOITETTA
OLI KÄYTETTY SISÄLLÖN TILAA-
MISEEN JA VUOKRASOPIMUKSEN
TEKEMISEEN.”

Kumpanakin edellisenä tarkasteluvuonna 10 prosenttia suomalaisista tiesi jonkun identiteettivarkauden kohteeksi edellisen 12 kuukauden aikana joutuneen henkilön.

Joukossa korostui erityisesti 18–24-vuotiaiden ikäryhmä, mikä voi viitata siihen, että tässä ikäluokassa jaetaan avoimemmin henkilökohtaisia kokemuksia kuin vanhemmissa ikäryhmissä.

Onko joku lähipiirissäsi joutunut identiteettivarkauden uhriksi?

Kyllä-vastaukset korostuvat
18–24-vuotiaissa (18 %).

”SOMETILIÄ YRITETTIIN AVATA NIMELLÄNI. SALASANAMURTO PALVELUUN, JOSSA TIETONI OLIVAT.”

ONKO SINUN IDENTITEETTIÄSI YRITETTY VARASTAA EDELLISEN 12 KUUKAUDEN AIKANA?

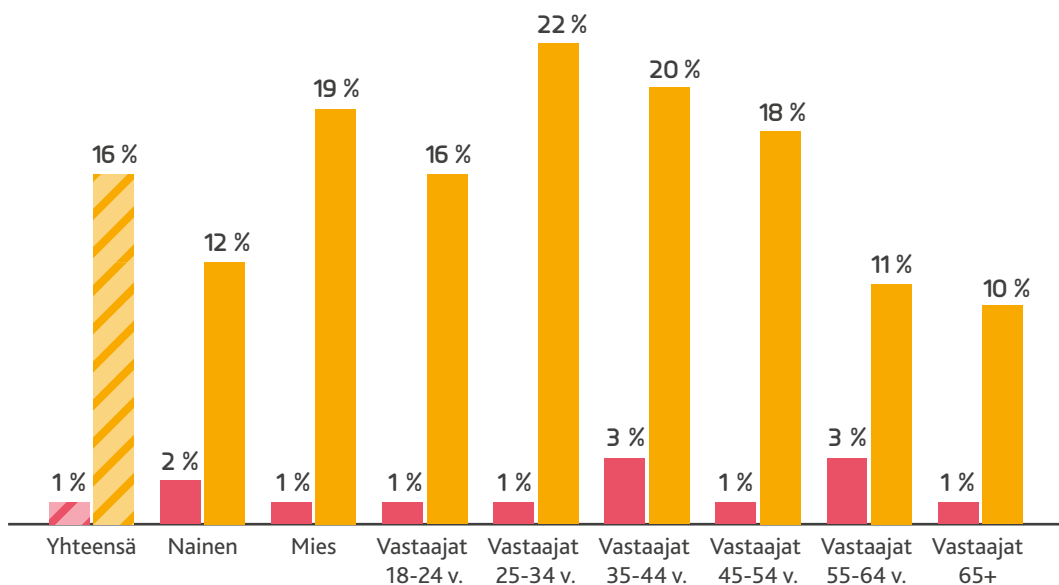
Identiteettivarkausyritysten määrä on jatkanut viime vuoden ajan nousuaan. Vastaajista peräti 17 prosenttia joutui edellisen vuoden aikana identiteettivarkausyrityksen kohteeksi, kun toissa vuonna luku oli 13 prosenttia. Seitsemäntoista prosenttia vastaa noin 760 000 suomalaista.

Yritysten määrä on kasvanut kaikissa alle 65-vuotiaiden ikäluokissa.

Tutkimuksen mukaan tyypillinen identiteettivarkaus saa edelleen alkunsa sosiaalisesta mediasta. Luku vastaa kolmannesta (33 %) kaikista Suomessa vuoden aikana tapahtuneista identiteettivarkauksista.

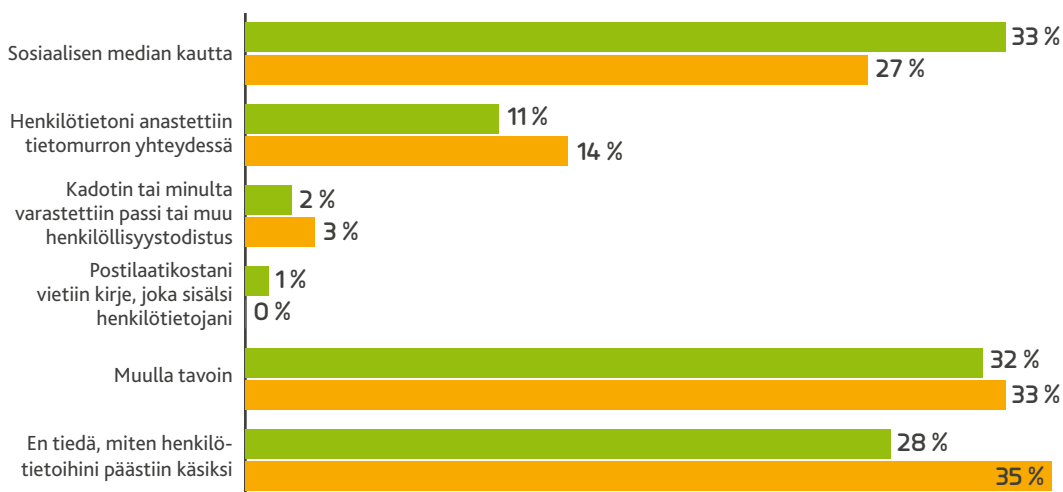
Sosiaalisen median rooli korostuu erityisesti nuorten kohdalla. Peräti 68 prosenttia 18–24-vuotiaita koskevista identiteettivarkauksista on tapahtunut somea hyödyntäen.

- Identiteettivarkauden uhriksi joutuneiden suomalaisten osuus edellisen 12 kk aikana
- Identiteettivarkausyrityksen kohteeksi joutuneiden suomalaisten osuus edellisen 12 kk aikana

Miten identiteettivarkaus tai sen yritys sai alkunsa?

- 02/2021
- 04/2020

MITÄ IDENTITEETTIVARKAUDESTA SEURASI?

Lähes joka toisessa (47 %) Suomessa vuoden aikana tapahtuneessa identiteettivarkauksessa varas on ostanut tavaraa varastetun identiteetin turvin.

Joka viidennessä (21 %) varas taas on ottanut lainaa uhrin nimissä ja 13 prosentissa tapauksista identiteettivarkauden uhrin tililtä on nostettu rahaa.

Yksi suuri ero toissa vuoteen on valeprofiilin rakentaminen deittipalveluihin. Kun toissa vuonna valetili luotiin 27 prosentissa onnistuneista identiteettivarkauksista, edellisen 12 kuukauden aikana niin kävi vain kuudessa prosentissa tapauksista.

Toisaalta kysymyksen vastaajien joukko oli hyvin pieni (14), mikä aiheuttaa suuria prosentuaalisia heittoja. Lisäksi pudotusta selittää pandemia.

Huomionarvoista on myös se, mitä suomalaiset tekivät, kun huomasivat olevansa identiteettivarkauden kohteena.

Peräti 62 prosenttia identiteettivarkauden kohteeksi tai uhriksi viime vuonna joutuneista suomalaisista ei ollut tapauksen havaittuaan kenenkään yhteydessä.

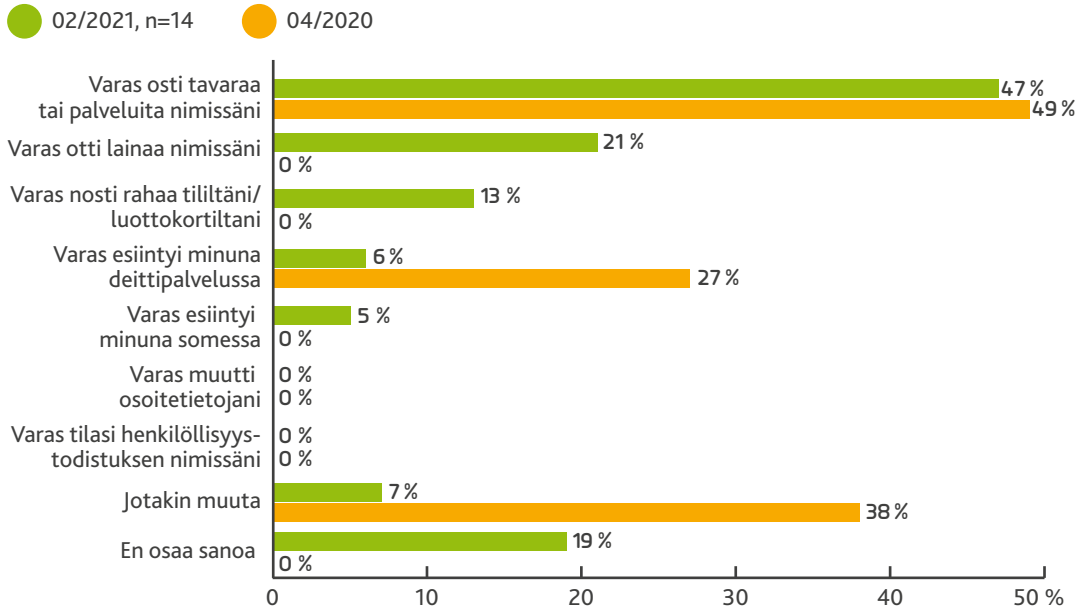
“

”TIETOJEN KALASTELUYRITYS
SÄHKÖPOSTISSA. HYVIN NAAMIOITU.”

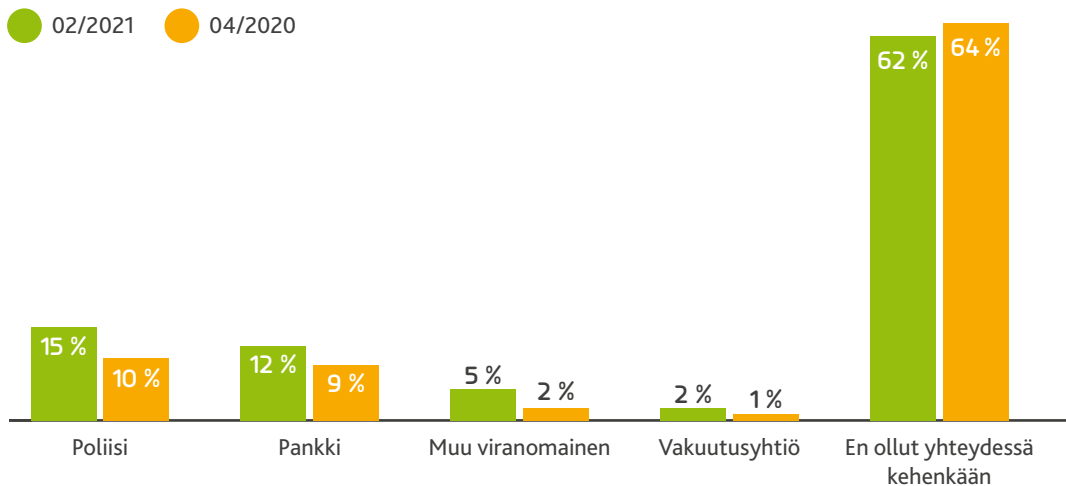
“

”KUN NOSTIN PANKKIAUTOMAATISTA RAHAA,
NIIN PANKKIKORTTINI KOPIOITIIN JA JOKU
TILASI NIMELLÄNI TAVARAA AMAZONIN VERKKO-
KAUPASTA. MAKSU VELVOITETTIIN TILILTÄNI.”

Mitä tapahtui, kun identiteettisi varastettiin?

Kenen puoleen käännyt, kun huomaisit, että identiteettisi oli varastettu tai se yritettiin varastaa?

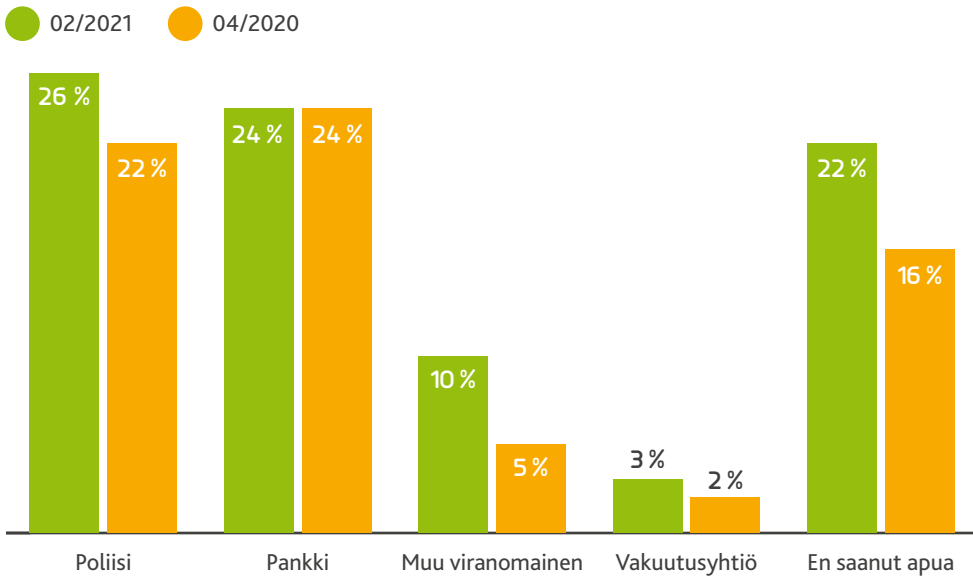

TUTKIMUSTULOKSET

Viisitoista prosenttia vastanneista ilmoitti olleensa varkauden yrityksen tai identiteettitietojen vuodon huomattuaan yhteydessä poliisiin ja 12 prosenttia pankkiin. Kaksi prosenttia ilmoitti olleensa yhteydessä vakuutusyhtiöön ja he kaikki kuuluivat 35-54-vuotiaiden ikäluokkaan.

Vastaajat kokivat saavansa eniten apua poliisilta tai pankilta. Kaksikymmentäkuusi prosenttia vastanneista ilmoitti poliisin kysyneen auttamaan heitä ja 24 prosenttia vastanneista taas koki saaneensa pankilta apua.

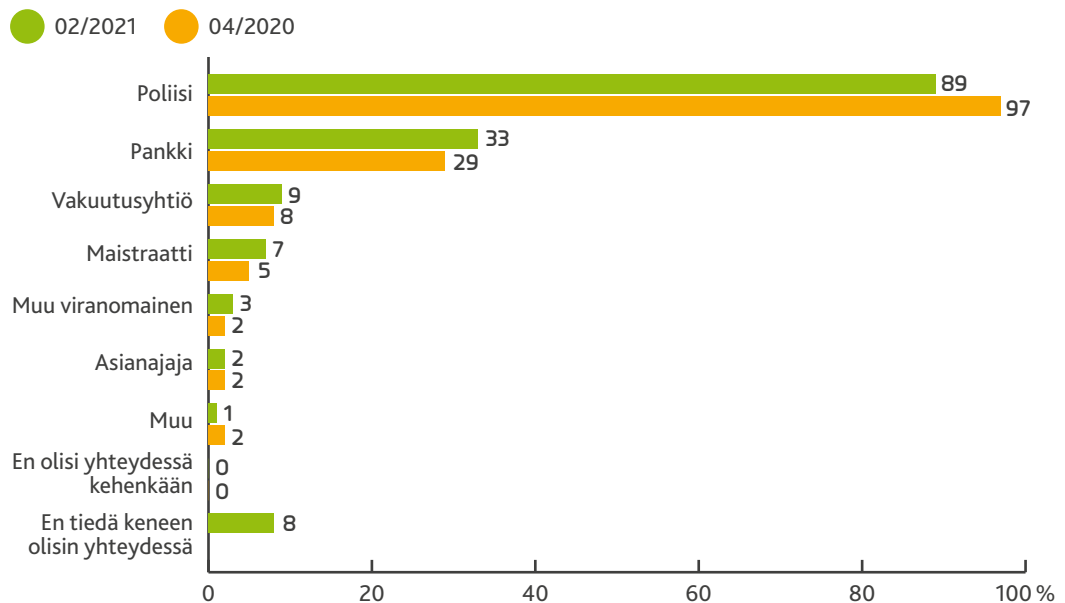
Miltä taholta sait tarvitsemasi avun?

Huolestuttavaa on kuitenkin se, että noin joka viides (22 %) koki, ettei saanut yhdeltäkään taholta apua tilanteen selvittämiseksi. Osuus kasvoi kuusi prosenttiyksikköä viime vuodesta, mikä on paljon.

Tutkimuksessa selvitettiin myös se, kenen puoleen suomalaiset kääntyvät, jos heidän identiteettinsä varastetaan tai yritetään varastaa. Lähes 90 prosenttia suomalaisista ilmoitti ottavansa yhteyttä poliisiin, 33 prosenttia pankkiin ja yhdeksän prosenttia vakuutusyhtiöön. Kaksi prosenttia ottaisi yhteyttä tapauksen johdosta asianajajaan ja kahdeksan prosenttia ei tietäisi, kenen puoleen kääntyä.

Kenen puoleen kääntyisit ensi sijassa, jos identiteettisi varastettaisiin?

SUOMALAISET EIVÄT MIELLÄ IDENTITEETTIVARKAUTTA RIKOKSEKSI – TÄMÄ VAIKUTTAA AVUN HAKEMISEEN

Identiteettivarkausyriyten määrä kasvaa Suomessa vuosi vuodelta. Samaan aikaan apua haetaan hyvin vaihtelevasti. Rikosuhripäivystyksen kehitysjohtaja Jaana Koivukangas ja verkkotyön koordinaattori Jenni Kreivi muistuttavat, että identiteettivarkauden sattuessa ei pidä jäädä yksin. Kyse on rikoksesta, jonka selvittämiseen voi ja pitää hakea apua.

Identiteettivarkaudet huolestuttavat suomalaisia, mikä on johtanut siihen, että omasta henkilötunnuksesta pidetään nyt entistä tarkemmin kiinni. En kuitenkaan puhuisi ylilyönnistä, vaan varovaisuudesta. Siitä, ettei tiedetä, kenen kanssa pitää olla varovainen”, toteaa Rikosuhripäivystyksen kehitysjohtaja **Jaana Koivukangas**.

Identiteettivarkaudet ja erilaiset tietomurrot ovat viime aikoina saaneet paljon palstatilaa mediassa. Samalla suomalaisten suhtautuminen identiteettivarkauksiin on muuttunut merkittävästi.

”Vielä pari vuotta sitten identiteettivarkauden uhriksi joutuminen ei huolettanut kovinkaan montaa suomalaista. Tänä päivänä olemme huomattavasti varovaisempia omien

Jaana Koivukangas, kehitysjohtaja

tietojemme suhteen”, sanoo Koivukangas.

Identiteettivarkausyriyten määrä kasvussa – Vastaamo näkyy tilastoissa

Havahtuminen identiteettivarkauden riskeihin on tapahtunut samalla, kun identiteettivarkausyriydet ovat lisääntyneet. MySafetyn keväällä 2021 julkaiseman tutkimuksen mukaan 16 prosenttia suomalaisista on joutunut identiteettivarkausyriyksen kohteeksi viimeisen vuoden aikana. Kasvua edellisvuoteen on neljä prosenttiyksikköä.

Lue Rikosuhripäivystyksen vinkit, miten voit suojautua identiteettivarkaudelta ja vähentää siitä koituvien muiden rikosten riskejä.

Tämä näkyy myös Rikosuhripäivystyksen (RIKU) palveluiden piirissä. RIKU tarjoaa käytännön neuvoja ja henkistä tukea rikoksen tai rikosyrityksen kohteeksi joutuneille, heidän läheisilleen ja rikosasiassa todistaville.

”Vuonna 2019 kirjjasimme 351 identiteettivarkausaiheista asiakasyhteydenottoa. Vuonna 2020 niiden määrä kasvoi 769 kappaleeseen. Vastaamon tietomurto lisäsi asiakasyhteydenottoja merkittävästi, mutta ei yksistään selitä kasvua, sillä osa Vastaamo-aiheisista yhteydenotoista kirjattiin myös muilla rikosnimikkeillä. Kaikkiaan saimme Vastaamo-tapauksen tiimoilta noin 1 500 asiakasyhteydenottoa, joissa kaikissa voi olla kyse identiteettivarkaudesta”, kertoo Koivukangas.

Kuluvan vuoden kehitys noudattaa samaa linjaa edeltäjänsä kanssa. Maaliskuun 2021 alkuun mennessä RIKUun oli saapunut 185 identiteettivarkauksiin liittyvää asiakasyhteydenottoa.

Taloudelliset vahingot mielletään avun saamisen edellytykseksi

MySafetyn tutkimuksesta selviää, että vain reilu kolmasosa (38 %) identiteettivarkauden uhreista haki itselleen apua. Mistä tämä johtuu?

”Suomalaiset eivät välttämättä tiedä identiteettivarkauden olevan rikos. Se on rikosnimik-

keenä hyvin tuore, sillä identiteettivarkaus lisättiin Suomessa rikoslakiin vasta vuonna 2015”, kertoo Rikosuhripäivystyksen verkkotyön koordinaattori Jenni Kreivi.

Jaana Koivukankaan mukaan uhrin ei ole helppoa apua, jos identiteettivarkaudesta ei ole aiheutunut heille taloudellista vahinkoa.

”Ajatellaan, että ei olla oikeutettuja saamaan apua, vaan tilanteesta täytyy selvitä itse. Tämä ei tietenkään pidä paikkaansa. Jos identiteettivarkaudesta aiheutuu uhrille taloudellista vahinkoa tai muuta merkittävää haittaa, kuten kiusaamista, on se rikoslain mukaan rangaistavaa”, toteaa Koivukangas.

Lisäksi identiteettivarkaudesta voi aiheutua uhrille paljon harmia ja vaikeuksia sekä ahdistusta ja turvattomuuden tunnetta.

”Identiteettivarkauden selvittäminen ja vahinkojen minimoiminen on usein hyvin aikaa vievää ja työlästä. Jos tiedot päätyvät järjestäytyneen rikollisuuden käsiin, niitä saatetaan kaupata eteenpäin yhä uudelleen ja uudelleen.

Jenni Kreivi, verkkotyön koordinaattori

RIKOSUHRIPÄIVYSTYS (RIKU)

- RIKUn tehtävänä on parantaa rikoksen uhrin, hänen läheisensä ja rikosasian todistajan asemaa vaikuttamalla ja tuottamalla tukipalveluita.
- RIKU tarjoaa käytännön neuvoja ja henkistä tukea rikoksen tai rikosyrityksen kohteeksi joutuneille, heidän läheisilleen ja rikosasiassa todistaville.
- Palveluja tuotetaan valtakunnallisina puhelin- ja verkkoauttamispalveluina sekä henkilökohtaisina palveluina 31 palvelupisteessä ympäri Suomea.
- Lisätietoja palveluista löydät osoitteesta www.riku.fi.

MySafetyn vinkit turvallisen salasanan luomiseen.

Pahimmassa tapauksessa voi mennä useampi vuosi ilman ongelmia ja sitten yhtäkkiä tapahtuu jotain ikävää”, kuvailee Koivukangas.

Luotto tietosuojaan koetuksella

Silloin, kun uhrin hakevat apua, heitä huolettavat etenkin käytännön asiat. Mielessä pyörii valtavasti kysymyksiä: miten vahingot saa minimoitua, voiko taloudellisia menetyksiä saada takaisin ja mitä kaikkea omilla tiedoilla voidaan vielä tehdä?

”Uhrin eivät meinaa uskoa tapahtunutta todeksi ja kokevat pelkoa sekä hallitsemattomuuden tunnetta siitä, mitä kaikkea heidän tiedoillaan on voitu jo tehdä. Me RIKUssa kar-

ole itsestänselvyyttä, että tiedot pysyisivät turvassa edes yrittäessä”, toteaa Kreivi.

Tiedonjano identiteettivarkauksista lisääntyy

Rikosuhripäivystyksen Jaana Koivukangas ja Jenni Kreivi ovat molemmat sitä mieltä, että identiteettivarkauksista on tärkeää keskustella, jotta suomalaiset oppisivat suojautumaan niitä vastaan mahdollisimman tehokkaasti.

”Vaikka suomalaiset ovat heränneet asian tärkeyteen, on tehtävää vielä paljon. Valitetun usein huomaan, että ihmiset julkaisevat sosiaalisessa mediassa kuvia, joissa näkyy heidän henkilötunnuksensa. Lisäksi salasanojen

”UHRIT KOKEVAT PELKOA SEKÄ HALLITSEMATTOMUUDEN TUNNETTA SIITÄ, MITÄ KAIKKEA HEIDÄN TIEDOILLAAN ON VOITU JO TEHDÄ”

– Jenni Kreivi, Rikosuhripäivystyksen verkkotyön koordinaattori

toitamme, millainen identiteettivarkaus on kyseessä, mitä tietoja on käytetty väärin sekä arvioimme riskejä ja toimenpiteitä, mitä kannattaa tehdä seuraavaksi”, kertoo Jenni Kreivi.

”Monet uhrin tarvitsevat myös henkistä tukea sekavan tilanteen keskellä. Uhri on tärkeä saada ymmärtämään, ettei hän ole tilanteessa yksin ja ettei ole hänen syynsä, jos tiedot ovat joutuneet rikollisten käsiin esimerkiksi tietomurron yhteydessä. Sellaista rauhoittelua, että nyt kun tilanne on tiedossa, sille voidaan tehdä jotain.”

Identiteettivarkaus herättää uhrin usein myös pohtimaan, miten omat tiedot voisi jatkossa suojata paremmin.

”Suomalaisille on valjennut, että teknologian rinnalla myös hakkerit kehittyvät. Enää ei

kanssa toimitaan hyvin vaihtelevasti. Suomalaiset kyllä tiedostavat vahvojen salasanojen merkityksen, mutta aivan liian monella on käytössään tuttuakin tutumpi 1234-salasanana”, huokaa Kreivi.

Uutisoinnilla on merkittävä rooli tietoisuuden kasvussa – eikä suomalaisten tiedonjano ole sammunut.

”Ihan aukottomasti identiteettivarkaudelta ei voi suojautua, sillä omat tiedot saattavat joutua väärin käsiin tietomurtojen yhteydessä. Toivoisin, että suomalaiset pysähtyisivät tämän asian äärelle miettimään, millaisia riskejä identiteettivarkauksiin liittyy ja onko omalta osaltaan tehnyt kaiken tarvittavan, jotta omat tiedot pysyisivät turvassa”, toteaa Jaana Koivukangas. ●

MILLAISIA VAHINKOJA IDENTITEETTIVARKAUDEN UHRIKSI JOUTUMINEN SINULLE AIHEUTTI?

Viime vuoden aikana identiteettivarkauden uhriksi joutuneista suomalaisista 50 prosenttia koki myös rahallista menetystä. Uhreista kolmannes menetti yli sata euroa.

Toissa vuonna vain 28 prosenttia uhreista oli kärsinyt rahallisesta menetyksestä ja menetetty summa oli selkeästi pienempi. Keskiarvoksi annettiin tuolloin 50 euroa.

Neljännes (25 %) suomalaisista identiteettivarkauden uhreista sai korvausta varkautta seuranneesta taloudellisesta menetyksestä. Kolmannes (33 %) kaikista vastaajista ei saanut lainkaan korvausta menetetyistä omaisuudestaan. Luku oli suurempi kuin toissa vuonna, jolloin joka viides (21 %) jäi ilman korvausta.

Identiteettivarkauden uhrit joutuvat tyypillisesti käyttämään paljon aikaa varkauden aiheuttaman sotkun selvittämiseen. Keskimäärin identiteettivarkauden uhreilta siihen kului viime vuonna muutama päivä. 6 prosenttia vastanneista ilmoitti selvinneensä muutamalla tunnilla ja 6 prosenttia vastasi työn vieneen viikkoja. 13 prosenttia kertoi selvitystyöhön kuluneen kuukausia.

“

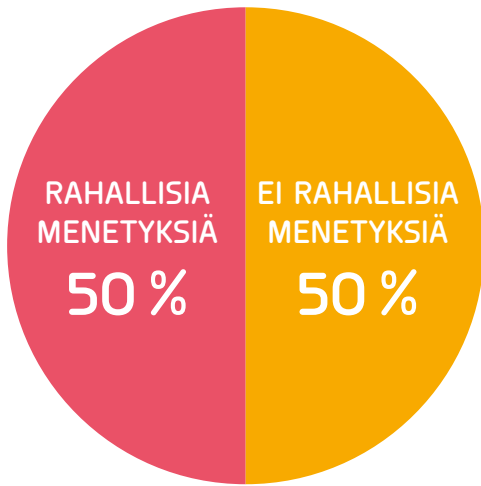
”MYyntiedustaja hukkasi tietoni julkiseen kuluvälineeseen.”

“

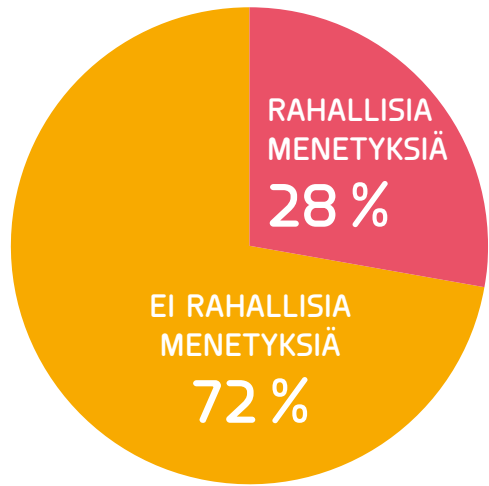
”SAAN JATKUVASTI SÄHKÖPOSTEJA, JOISSA PYYDETÄÄN AVAAMAAN VIESTIN LINKKI. MUKAMAS PANKIN NIMISSÄ TAI ARPAAJISVOITTONA.”

Aiheuttiko identiteettivarkauden uhriksi joutuminen sinulle rahallisia menetyksiä?

2021

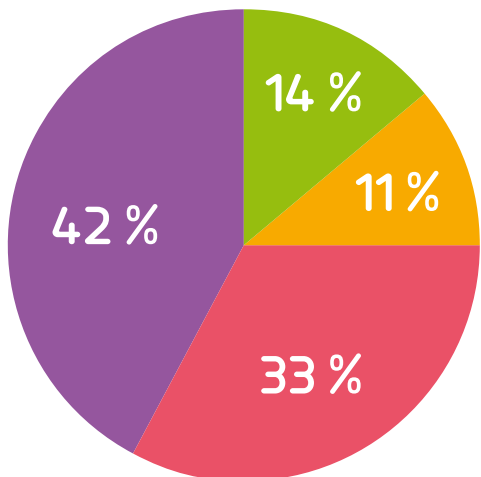

2020

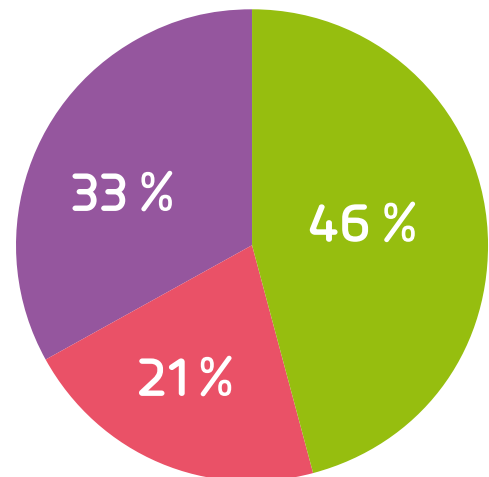

Saitko korvauksia identiteettivarkauden aiheuttamista vahingoista?

2021

2020

● Minulle korvattiin kaikki vahingot

● En saanut korvausta

● Sain osittaisen korvauksen

● Minulle ei aiheutunut taloudellista vahinkoa

MITÄ PELKÄÄT NIMISSÄSI TEHTÄVÄN ENITEN, MIKÄLI IDENTITEETTISI VARASTETTAISIIN?

Ylivoimaisesti eniten suomalaiset pelkäävät, että identiteettivarkaus johtaa valeostoihin. Suomalaisista 89 prosenttia kertoi olevansa huolissaan siitä, ja 82 prosenttia myönsi pelkäävänsä sitä, että varas nostaa tililtä tai luottokortilta rahaa. Vastaajista 80 prosenttia pelkäsi myös sitä, että varas ottaisi heidän nimissään lainaa. Huomionarvoista on myös se, että sosiaalisessa mediassa uhrina esiintyminen huolettaa enemmän kuin joka toista (55 %) suomalaista.

Vastauksissa korostui naisten suurempi huoli miehiin verrattuna sekä se, että vanhemmat ikäluokat pelkäävät nuoria enemmän identiteettivarkauden seurauksia.

Peloissa suhteessa identiteetin varastamiseen ei ole tapahtunut muutoksia edellisvuoden verrokkitutkimukseemme verrattuna.

MITEN HUOLEHDIT TIETOTURVASTASI?

Koronavuosi ja sen aikana tapahtuneet tietomurrot, kuten Vastaamon tapaus, ovat muuttaneet suomalaisten suhtautumista identiteetin suojaamiseen. Kahdeksan prosenttia suomalaisista on alkanut suhtautua entistä kriittisemmin sähköpostissa saamiinsa tai internetissä näkemiinsä tarjouksiin koronavuoden aikana.

Nyt kriittisyys on jo erinomaisella tasolla. Vastaajista yhteensä 98 prosenttia kertoi suhtautuvansa varovaisesti verkossa vastaan tulevaan epäilyttävään materiaaliin.

Myös muut identiteettiä suojaavat toimet ovat Suomessa laajalti käytössä: suomalaisista 95 prosenttia kertoo, ettei jaa salasanojaan kenenkään kanssa ja 93 prosenttia toimii varovaisesti myös henkilökohtaisia tietoja koskevien papereiden suhteen.

Niin ikään suhtautuminen myös näihin riskitekijöihin on parantunut edellisen 12 kuukauden aikana. Neljä prosenttia on lopettanut salasanojen jakamisen muille ja 13 prosenttia on oppinut olemaan entistä varovaisempi papereiden ja luottamuksellisen informaation käsittelyssä.

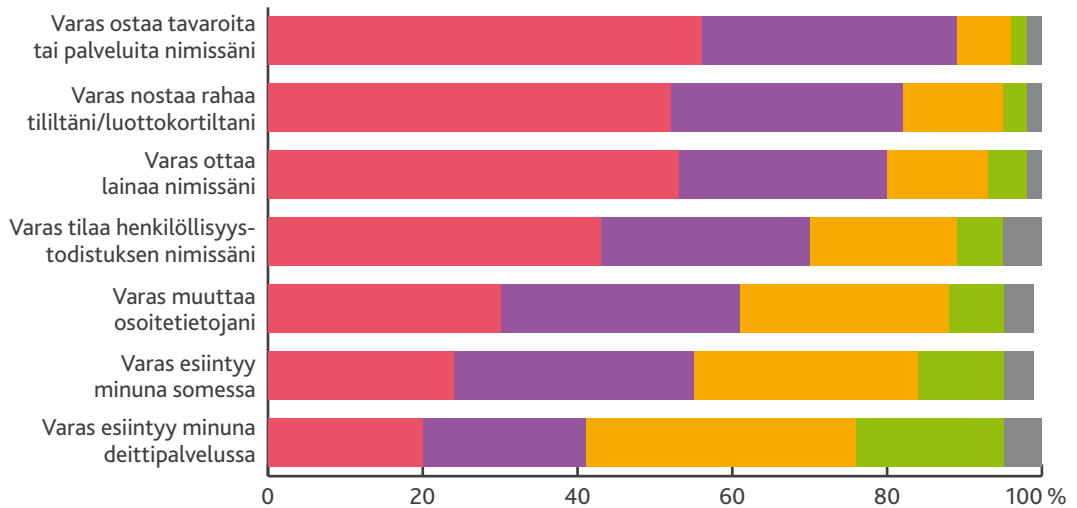
Edellistä vuotta koskeva suurin muutos liittyy kuitenkin kaksoistunnistautumiseen eli vahaan tunnistautumiseen. Peräti 24 prosenttia suomalaisista on koronavuoden uutisoinnin seurauksena alkanut käyttää kaksoistunnistautumista. Kaksikymmentäkolme prosenttia on ottanut tavakseen vaihtaa salasanat säännöllisesti ja 22 prosenttia aloittanut vahvojen salasanojen käytön. Kaiken kaikkiaan koronavuosi on muuttanut suomalaisten suhtautumista salasanojen käyttöön merkittävästi!

Koronavuosi on vähentänyt myös suomalaisten avoimen wifin käyttöä. Puolet vastaajista ilmoitti, ettei ole käyttänyt avointa verkkoa edellisen vuoden aikana. Tämä saattaa johtua myös käytännön syistä. Poikkeusaika on vähentänyt merkittävästi tarvetta liikkua, minkä vuoksi avoimen wifin käytölle ei ole ollut tarvetta samalla lailla kuin ennen.

Samassa kysymyksessä vastausvaihtoehtona oli myös sähköpostilinkin klikkaaminen, joka on johtanut turvattomalle sivulle. Tutkimukseen osallistuneista 15 prosenttia vastasi tähän kyllä.

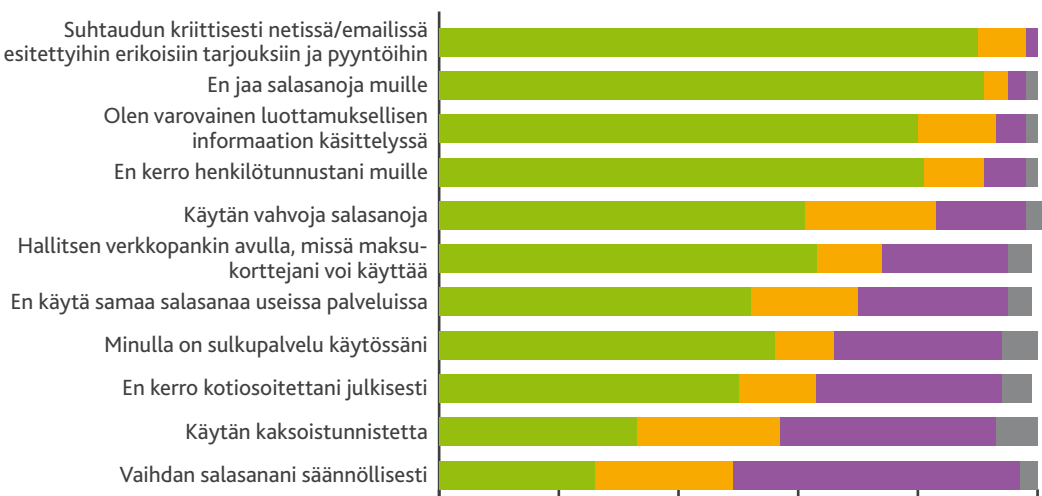
Mitä pelkää eniten, että nimissäsi tehdään, jos identiteettisi varastettaisiin?

- Olen erittäin huolissani
- Olen jokseenkin huolissani
- En ole juurikaan huolissani
- En ole lainkaan huolissani
- En osaa sanoa

Miten huolehdit tietoturvastasi?

- Teen näin jo entuudestaan
- Olen viimeisen vuoden aikana alkanut toimia näin
- En toimi näin
- Ei ole relevantti minulle

MITEN HENKILÖTIETOJASI ON YRITETTY KALASTAA?

Tavallisin tapa kalastella henkilötietoja on tutkimuksen mukaan sähköposti. Noin joka kolmas (31 %) identiteettivarkauden kohteena edellisen 12 kuukauden aikana ollut suomalainen kertoo, että heidän henkilötietojaan on yritetty kalastella sähköpostin välityksellä.

Toiseksi eniten kalasteluviestejä lähetetään Suomessa puhelimitse ja kolmanneksi eniten sosiaalisessa mediassa. Erityisesti puhelimella lähetettyjen viestien määrä kasvoi koronavuoden aikana. Toissa vuonna suomalaisista 12 prosenttia oli saanut kalasteluviestejä puhelimitse, kun edellisen 12 kuukauden aikana vastaava luku oli 20 prosenttia.

Kokonaisuudessaan 40 prosenttia suomalaisista vastasi joutuneensa kalasteluviestien kohteeksi jossain kanavassa. Kalasteluviestien kohteissa korostuvat miehet sekä 25–34-vuotiaat nuoret aikuiset.

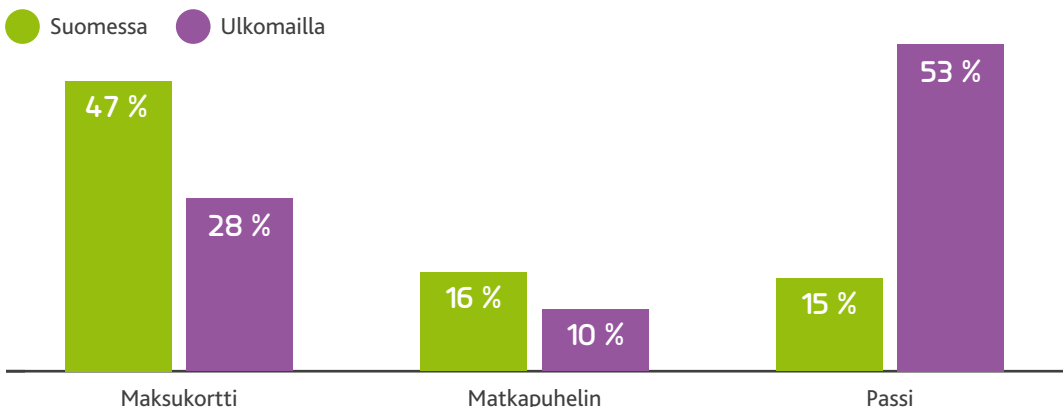
MITEN HUOLISSASI OLET?

Tutkimus pyysi suomalaisia asettamaan huolenaiheensa järjestykseen. Vastausten perusteella 67 prosenttia suomalaisista on huolissaan matkapuhelimen, henkilötodistuksen tai lompakon katoamisesta. Identiteettivarkauden uhriksi joutuminen taas huolettaa 60 prosenttia suomalaisista. Kosteusvaurio huolettaa suomalaisia kolmanneksi eniten annetuista vaihtoehdoista: 54 prosenttia vastaajista kertoi olevansa siitä huolissaan.

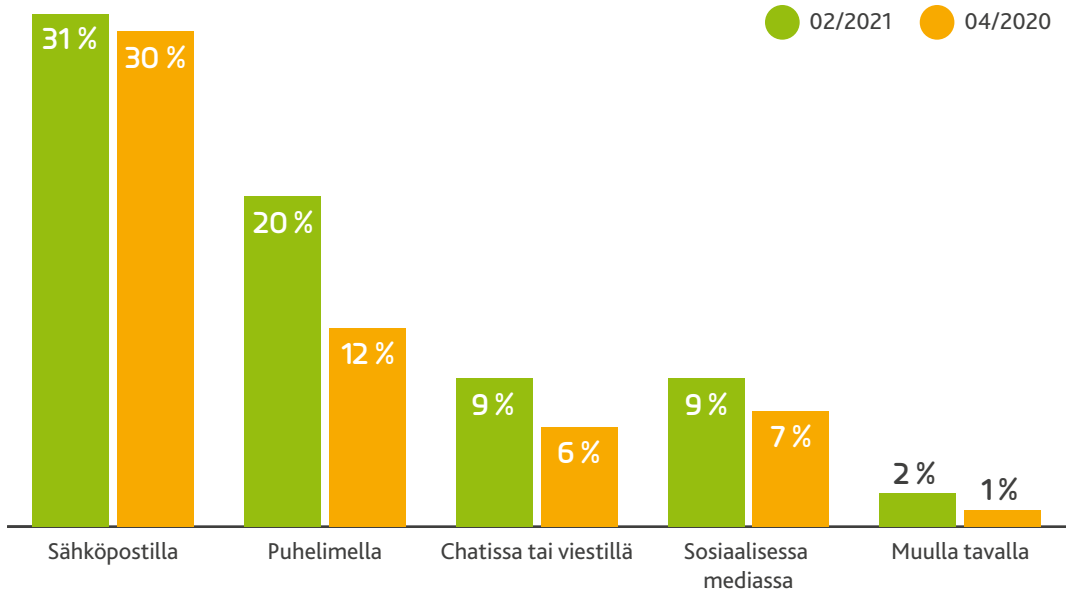
Tulokset osoittavat, että suomalaiset pelkäävät identiteettivarkauksia enemmän kuin murtoja ja väkivaltatekoja.

Pelon aiheiden järjestys ei ole muuttunut verrokkitutkimuksestamme edellisvuodelta, vaan tulokset ovat hyvinkin saman näköiset.

Mitä pelkää eniten, että hukkaisit tai sinulta ryöstettäisiin?

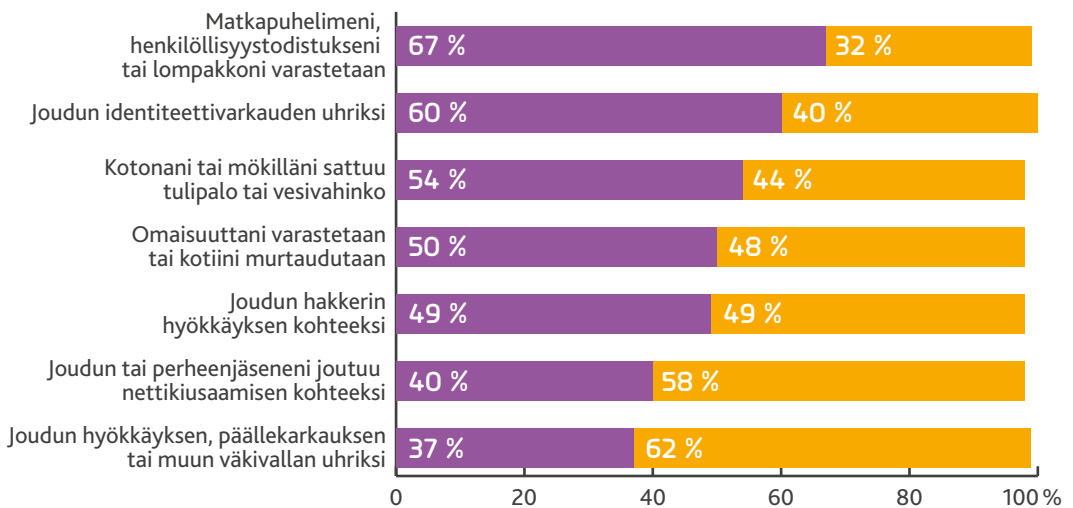

Miten henkilötietojasi on yritetty kalastella?

Miten huolissasi olet seuraavien tapahtumien mahdollisuudesta?

● Olen huolissani ● En ole huolissani

Vastausten mukaan huoli korostuu naisten keskuudessa enemmän kuin miesten keskuudessa sekä vanhemmissa ikäluokissa enemmän kuin nuoremmissa ikäluokissa.

Miehissä korostuu käteisen (17 %) ja avainten (43 %) hukkaamisen pelko naiseen verrattuna ja nuorimmissa ikäryhmissä taas painottuu huoli puhelimen (65 %) tai maksukortin (64 %) hukkaamisesta.

Kun verrataan pelkojen kohteita ja tapahtuneita rikoksia, voi huomata, että 16 prosentilta suomalaisista on joskus ryöstetty jotain Suomessa ja 47 prosenttia vastaajista on joskus hävittänyt jotain itselleen tärkeää. Tyypillisin varkauden kohteena oleva asia on ollut käteinen, maksukortti ja matkapuhelin, ja tyypillisin hukattu esine avaimet (25 %).

Ulkomailla ollessa passin menettäminen pelottaa suomalaisia eniten (53 %), seuraavaksi tulevat maksukortti ja matkapuhelin.

Vastaajista 15 prosenttia ilmoitti joskus olleensa ryöstön kohteena ulkomailla tai hukanneensa jotain arvokasta ulkomailla.

MITEN UUTISOINTI IDENTITEETTIVARKAUKSIEN LISÄÄNTYMISESTÄ ON VAIKUTTANUT SINUUN?

Samoin kuin jo edellinenkin tutkimuksemme, myös nykyinen korostaa, että suomalaiset haluavat tietää identiteettivarkauksista enemmän. Tiedonjanoa on lisännyt uutisointi. Uutisointi on vaikuttanut myös identiteettivarkauksien riskien tunnistamiseen ja toimintatapojen muutoksiin.

Suomalaisista 63 prosenttia kertoi kaipaavansa lisätietoa identiteettivarkauksia koskevista asioista. 56 prosenttia mainitsi muuttaneensa toimintatapojaan suojautuakseen identiteettivarkauksilta ja 54 prosenttia kertoi, että viimeaikainen uutisointi identiteettivarkauksiin liittyen on lisännyt ymmärrystä ilmiön vaarallisuudesta. Riskien tunnistaminen on kasvanut. Neljä prosenttia suomalaisista on harkinnut myös vakuutuksen ottamista identiteettivarkauden varalle.

Kun uutisoinnin vaikutuksista koskevia tuloksia vertaa toissa vuoteen, havaitsee muutamia muutoksia. Lisätiedon tarve varkauksilta suojautumista koskien on kasvanut 54 prosentista jo mainittuun 63 prosenttiin; vahvojen salasanojen ja muiden tietoturvaa lisäävien toimien määrä 41 prosentista 56 prosenttiin ja riskitietoisuus on noussut 36 prosentista 54 prosenttiin.

Kaiken kaikkiaan identiteettivarkauksien uutisointi on vaikuttanut kolmasosaan vastaajista tavalla tai toisella. Eniten vaikutusta on ollut yli 65-vuotiaiden asenteissa ja käytöksessä ja vähiten 35–44-vuotiaiden asenteissa ja käytöksessä.

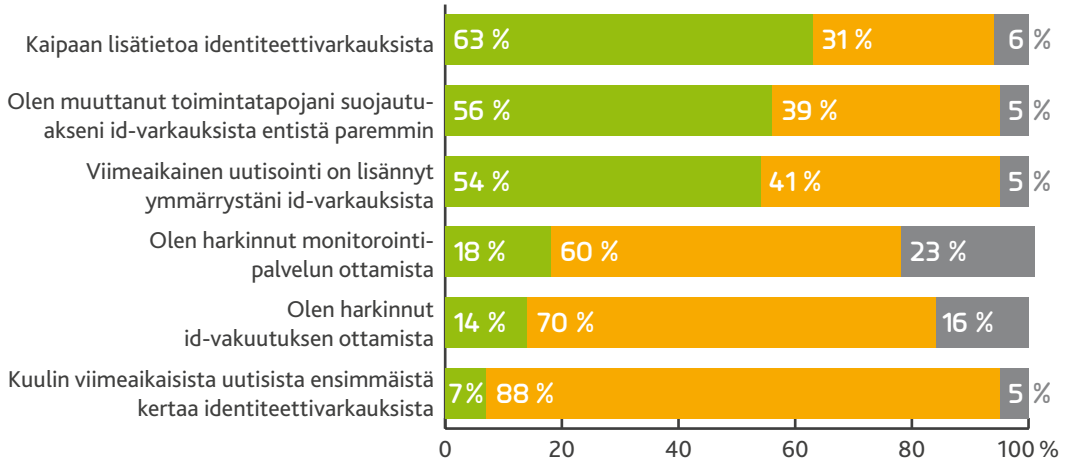
Tutkimuksen mukaan suomalaiset uskovat, että palveluntarjoajalla on suurin vastuu identiteettivarkauden tapahtuessa. Näin kokee 75 prosenttia suomalaisista. Noin puolet (52 %) kokee, että vastuu on yksilöllä itsellään ja 21 prosenttia vastanneista vastuuttaa tapahtuneista valtiovallan. Seitsemän prosenttia vastanneista ei tiedä, kenen vastuulla identiteettivarkaudet ovat.

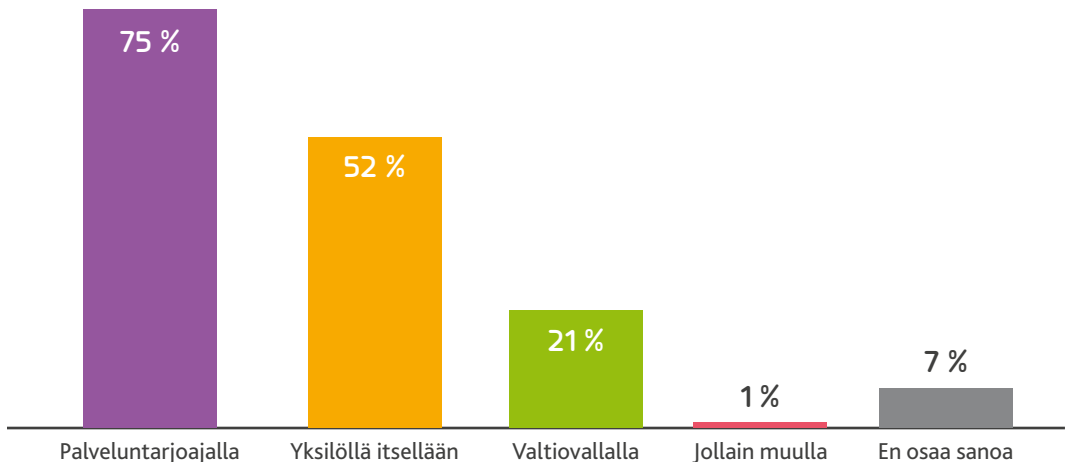
Lue lisää
identiteettivarkauksista

Miten median uutisointi identiteettivarkauksien lisääntymisestä koronavirusepidemiasta johtuen on vaikuttanut suhtautumiseesi identiteettivarkauksiin ja niiltä suojautumiseen?

● Samaa mieltä ● Eri mieltä ● En osaa sanoa

Kenellä tulisi mielestäsi olla vastuu suojata yksilön tietoturva digitaalisessa ympäristössä?

TIUKKA TIETOTURVA SUOJAA IDENTITEETTISI

Tietoturvarikokset ovat globaali ongelma. Siinä missä fyysiset rikokset vähenevät, kyberrikollisuus lisääntyy koko ajan ja ”alalle” tulee uusia rikollisia. Jyväskylän yliopiston tietojärjestelmätieteiden professori Mikko Siponen neuvoo, miten omaa tietoturvaa voi parantaa.

Lähes kaikkia asioita pystyy nykyään hoitamaan netin kautta ja erilaiset palvelut ovat täynnä tietojamme. Tämä mahdollistaa myös rikosten tekemisen, ja hiukan kärjistettynä kuka tahansa voi tehdä niitä omalta kotisohvaltaan.

MySafetyn tutkimuksen mukaan identiteettivarkausyritysten määrä jatkaa kasvuaan: peräti 17 prosenttia suomalaisista on joutunut edellisvuoden aikana identiteettivarkausyrityksen kohteeksi, kun toissa vuonna luku oli 13 prosenttia.

”Suomen kieli on pitkään pitänyt meitä paremmin turvassa, sillä huono kieli on paljastanut rikosyritykset. Tilanne on nyt kuitenkin muuttunut, ja myös englanninkieliset huijausyritykset ovat lisääntyneet”, sanoo tietojärjestelmätieteiden professori **Mikko Siponen** Jyväskylän yliopistosta.

”Tietoturva-asioita pitäisi tuoda enemmän esille kansalaistaitona ja opettaa peruskoulusta lähtien. Opetus olisi itse asiassa pitänyt aloittaa jo useita vuosia sitten.”

Uutisointi tekee ongelman näkyvämmäksi

Verkkorikollisuus ja identiteettivarkaudet nousevat säännöllisin väliajoin uutisiin. Suomalaiset tiedostavat tietoturvan tärkeyden yleisellä

tasolla, mutta yleensä tarvitaan omakohtainen kokemus, jotta asialle tehdään jotain käytännössä.

”Haasteena on se, että tavallinen yleisö ei tiedä, miten esimerkiksi salasana murretaan. Harvemmin joku tulee kurkkimaan olkasi yli, vaan suurin osa salasanoista saadaan murtautumalla tietojärjestelmiin. Esimerkiksi tulipalon vaarat tiedostetaan paljon paremmin ja niistä puhutaan enemmän, koska kaikki tietävät, mistä on kyse. Kiristysviestit ovat tehneet tietoturvaongelmia näkyvimiksi, mutta hyvä tietomurto on näkymätön”, Siponen sanoo.

MySafetyn tutkimuksen mukaan uutisointi verkkorikollisuudesta on saanut suomalaiset kaipaamaan lisää tietoa aiheesta ja lisännyt ymmärrystä identiteettivarkauksista. Sillä on ollut myös käytännön vaikutuksia, sillä yli puolet vastaajista kertoo muuttaneensa toimintatapojaan suojautuakseen paremmin identiteettivarkauksilta.

Parempi tietoturva pienillä kikoilla

Jos kyberturvallisuus lisääntyy koko ajan, onko peli menetetty? Ei suinkaan, sanoo tietojärjestelmätieteiden professori Mikko Siponen.

”Jokainen meistä voi parantaa omaa tietoturvaansa verkossa. Henkilökohtaisia tietoja ei

Mikä on pimeä verkko, dark web?

pidä ikinä jakaa sähköpostitse, puhelimitse tai sosiaalisessa mediassa. Verkkokauppaostoksia tehdessä ei kannata tallentaa luottokortin tietoja palveluun. On myös hyvä määrittää omassa verkkopankissa, missä maissa luottokorttia voi käyttää”, Siponen listaa.

”Olisi myös hyvä, jos verkkokauppaostoksia ei pystyisi tekemään laskulla ilman luotettavaa tunnistautumista, mutta tämä on poliitikkojen asia.”

Eri palveluissa ei myöskään kannata käyttää samaa salasanaa, sillä jos se saadaan murrettua yhdestä palvelusta, samalla pääsee käsiksi myös muiden palvelujen tileihin. Lähes jokaiseen palveluun pitää nykyään kirjautua, joten

muistettavana on iso joukko erilaisia salasanoja. Miten niiden hallinta onnistuu käytännössä?

”Jos siihen olisi helppo ratkaisu, se olisi jo keksitty. Salasanojen hallintaan on tarjolla erilaisia palveluita. Niitä voi myös kirjoittaa itselleen ylös, kunhan salasanalista ei sitten kulje joka paikassa mukana.”

Myös vakuutus tietoturvarikoksia vastaan on varteenotettava vaihtoehto.

”Vakuutetaanhan kaikkea muutakin kodista ja autosta lähtien, joten miksi ei omaa identiteettiä verkossa?” ●

 Tutustu mySafety
Identiteettivakuutukseen.

NÄIN PARANNAT TIETOTURVAASI VERKOSSA

- Käytä eri palveluissa eri salasanoja.
- Älä jaa henkilökohtaisia tietojasi sähköpostitse, puhelimitse tai sosiaalisessa mediassa.
- Älä tallenna luottokorttisi tietoja, kun teet verkkokauppaostoksia.
- Määrittele, missä maissa luottokorttiasi saa käyttää.

Tarkista maksutta hakeroitu.fi -palvelussa,
ovatko henkilökohtaiset tietosi vuotaneet nettiin.

TURVAA DIGITAALISESSA MAAILMASSA

MySafety Oy | 09 4270 4000 | info@mysafety.fi | Teollisuuskatu 21, 00510 Helsinki

@mySafetySuomi

@mysafety_suomi

@mysafetyFI

@mysafety-oy